

TAPATURVA

Työturvallisuuden osaaja

Työntekijän perehdytys – Kohti kesää ja turvallista työntekoa

Rakennustuoteteollisuuden työturvallisuuswebinaari 11.5.2023

Tapaturva Oy

Tom Johnsson

asiantuntija

050 369 9645

Tom.Johnsson@tapaturva.fi

Perehdytys ja työnopastus

- Hyvät kokemukset toimialasta, työpaikasta ja turvallisesta työstä asiallisessa työympäristössä, jossa työntekijöitä kohdellaan kunnioittavasti ovat merkityksellisiä, kun henkilö tekee päätöksiä tulevaisuuttaan ajatellen
- Perehdytys työpaikkaan ja työnopastus tehtäviin ovat henkilölle ensikokemuksia, joiden perusteella hyvät työntekijät saadaan toimialalle töihin
- Jos heistä pidetään hyvää huolta ja tarjotaan alusta lähtien positiivinen ja mielekäs työkokemus heistä muotoutuu herkästi rautaisia alan ammattilaisia pitkäksi aikaa
- Uudet työntekijät tuovat aina myös uutta tietotaitoa työpaikalle, jota kannattaa hyödyntää
- Tämän tavoitteen saavuttamiseksi suunnitellaan työpaikan perehdytys ja työnopastus.

RAXA-sarjakuvavihko, Pekka Rahkonen

<https://www.rt.fi/Ajankohtaista/Tiedotteet1/2021/sarjakuva-turvallisuudesta-seitsemalla-eri-kielella/>

Perehdytys ja työnopastus, prosessi

- Henkilön ammattitaito- ja pätevyysvaatimukset
 - mm. nuoret alle 18v työntekijät
- Perehdyttäjien ja työnopastajien valinta ja kouluttaminen
- Yritykseen perehdyttäminen
 - Voi sisältää ennakkomateriaalin toimittamisen tulevalle työntekijälle
- Työpaikkaan perehdyttäminen
- Työnopastus
 - Työkavereihin tutustuttaminen (= mistä saa lisätietoa)
 - Työympäristöön ja -menetelmiin opastaminen
 - Työvälineisiin opastaminen sisältäen henkilönsuojaimet
 - Materiaaleihin ja aineisiin opastaminen, ...
- Seuranta ja valvonta
- Kriittisten turvallisuussäätöjen ja -ohjeiden jatkuva esilläpito, koulutukset, tietoiskut, ...

Työntekijän turvallisuuden ja terveyden kannalta työnopastus on kriittinen.

Työnopastus

- Hyvä työnopastus on ratkaisevaa työn turvallisuuden ja terveellisyyden kannalta, kun sen yhteydessä opetetaan toimimaan turvallisesti ja välttämään tapaturmia ja terveyden menettämiä
- Työnopastuksen on sisällettävä tietoa siitä miten työt tulee suorittaa vahinkojen välttämiseksi
- Työnopastusta tarvitaan paitsi uusille työntekijöille myös mm. niille, joille annetaan uusia tehtäviä, palaavat tehtävään poissaolon jälkeen ja vuokratyöntekijöille.
- Työnopastus uusitaan tai päivitetään, jos toiminnassa havaitaan turvallisuuspuutteita tms. poikkeamia.

Jokainen osaa käyttää moottorisahaa?

Perehdytys- ja työnopastussuunnitelma sekä seuranta, dokumentointi

- ‡ Henkilön nimi
- ‡ Aihe / Pätevyys
- ‡ Kuka hoitaa (vastuuhenkilö, työnopastaja(t), ...)
- ‡ Kuittaukset (eri vaiheissa) ja päivittäminen;
- ‡ Kuittaus myös osaamisen ja opitun omaksumisen varmistamisesta (vastuuhlö ja opastettava)
- ‡ Käytetty perehdytys-/opastusmateriaali
- ‡ Vanhenemissäännöt
- ‡ Uuden menetelmän, laitteet, jne. opastus (esim. hankintaan/vuokraukseen sisältyy aina myös opastus)
- ‡ Seuranta ja valvonta
- ‡ Päivittäminen ja tiedottaminen

Työnopastuksen on perustuttava johonkin

- Riskinarviointi
 - mm. työnopastajien ja vastuuhenkilön eli esihenkilön tarkastuslistana -> tenttimateriaalina
- Työohje
 - aina olemassa vaarallisille töille
- Käyttöohjeet
- Toiminta-/menettelyohjeet
- Suunnitelmat ja ohjelmat
- Säännöt

Henkilönsuojainten käyttö työpaikalla

**Käytä henkilönsuojaimia
oman turvallisuutesi vuoksi**

Työnopastusesimerkki: hengityksensuojaimet

- Miltä vaaroilta suojaa / miksi tarvitaan
- Miltä vaaroilta ei suojaa
- Koska ja missä tarvitaan
- Miten käytetään
- Koska voi riisua
- Opastettava kokeilee käyttää itse eli tekee tiiviystestin ja osoittaa osaavansa
- Miten huolletaan ja säilytetään
- Seuranta ja valvonta sekä ohjaus
 - Kesäparta tekee suodattavasta puolinaamarista toimimattoman
 - Säilytys likaisessa ympäristössä vaarantaa käyttäjän
 - Ohjaus, tiedottaminen ja koulutukset

Työnopastusesimerkki: kuulonsuojaimet

- Miltä vaaroilta suojaa - miksi tarvitaan
- Mitä vaaroja ne aiheuttavat - varoitusäänien kuuleminen, liikenteen havaitseminen
- Koska ja missä tarvitaan, missä puetaan ja riisutaan
- Miten käytetään
- Opastettava pukee suojaimet – eli osoittaa osaavansa asettaa ne paikoilleen
 - Mitään suojasta heikentävää ei jää tiivisteiden ja pään väliin korvan ympärillä
- Miten huolletaan ja säilytetään
- Seuranta ja valvonta sekä ohjaus
 - Aurinkosuojalasien sangat eivät tiivistykään päätä vasten ja tekee kuulonsuojaimesta toimimattoman
 - Säilyttäminen tiivisteet puristuneena pitkän aikaa → ei suojaa kuuloa heti paikoilleen asettamisesta
 - Ohjaus, tiedottaminen ja koulutukset

Opastettavat erilaisia

- Erilaisia oppimistapoja ovat kokeminen, pohtiminen, ajatteleminen ja tekeminen:
 - Aktiivinen osallistuja
 - Käytännöllinen toteuttaja
 - Looginen ajattelija
 - Harkitseva tarkkailija
- **Kaikki tavat oppia ovat yhtä hyviä ja opastusta helpottaa kun ne tiedostaa**
- Ihmiset voivat painottaa tiedon vastaanottamisessa näkö-, kuulo- tai tunto- ja liikeaistia
- Huomioitava myös muut piirteet
 - jotkut puhuu paljon / vähän
 - jotkut ujoja / ulospäin suuntautuvia, itseohjautuvat, oma-aloitteiset
 - kieli ja kulttuurierot,

Työnopastajan oma osaaminen

- Omaa riittävät vuorovaikutustaidot
- On kiinnostunut, kuuntelee, huomioi
- Osaa selvittää opastettavan aikaisempi kokemus/ammattiosaaminen/pätevyys kyselemällä ja arvioimalla hänen toimintaansa
- Tuntee riittävästi opastettavan tehtävän/työn
 - Osaa kuvata työprosessin ja työvaiheet sekä perustella miksi
 - Tuntee työ- ja käyttöohjeet ja osaa tarvittaessa tehdä tarkennuksia ohjeisiin (kirjallisena/suullisesti) opastettavan tarpeiden mukaan
 - Tuntee myös säätö-, huolto- ja häiriötilanteet
- On aikaa opastaa
- Työkaverien tuki

Työnopastuksen kriittisiä kohtia mm.

Osaamisen arviointi

Osaamisen arviointi on osa oppimisen tukemista ja etenemisen seuranta

Työtehtävätaidot

- Työprosessin hallinta
- Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien hallinta
- Työn perustana olevan tiedon hallinta

Opastettavan yleiset taidot

- Oppimis-, ongelmanratkaisu- ja yhteistyökyky
- Terveys-, turvallisuus- ja toimintakyky
- Viestintäkyky

Juttelemalla, kuuntelemalla, seuraamalla, kyselemällä, testaamalla, ...

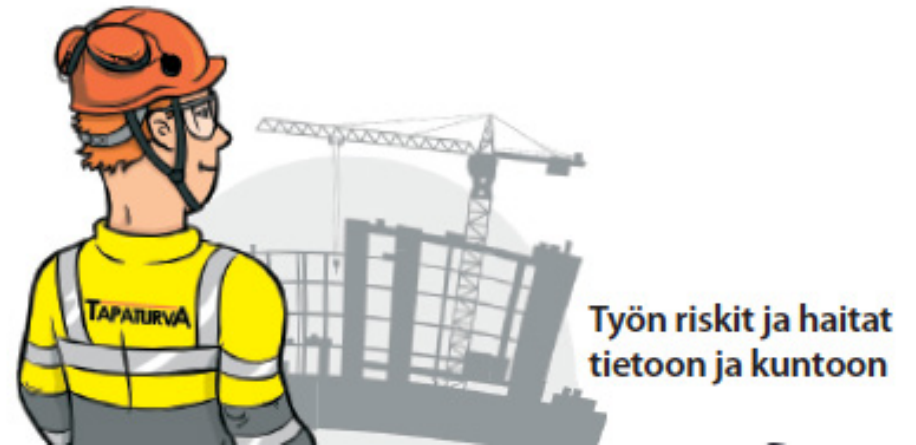
Työntekijän velvollisuudet työturvallisuuden ja –terveyden varmistamiseksi tulee tuoda esille työnopastuksessa

- Selvennettävä mitä velvollisuuksia kuhunkin työtehtävään liittyy ja mitä ne tarkoittavat käytännössä
- Työnopastajan osaaminen näissä varmistettava ja tarvittaessa koulutettava tai vaihdettava työnopastaajaa, etteivät ”vanhat huonot” tottumukset siirry eteenpäin

Opastettavan velvollisuudet

- Noudattaa ohjeita ja sääntöjä
- Käyttää konesuojia eikä kytke niitä pois
- Ei tuhoa ohjeita tai varoitusmerkintöjä
- Käyttää suojia ja henkilönsuojaimia sekä huoltaa ja ylläpitää suojia ja henkilönsuojaimia
- Ilmoittaa havaitsemistaan vaaroista ja puutteista
- Huomioi oman ja muiden turvallisuuden ja terveyden
- Kieltäytyy suorittamasta vaarallista työtä
- Tekee yhteistyötä

Tee turvallisuushavainto
se on sinun ja työyhteisösi etu

Jokaisen työpaikalla on toimittava esimerkkinä muille

- Jokaisen tehtävänä on auttaa muita turvalliseen ja terveelliseen työhön
- Kokemattomammat ottavat esimerkkiä ja tekevät perässä
- Sallittuja töitä ovat vain ne työt, jotka on opastettu ja joiden tekemiseen on annettu lupa ja jonka suorituksen tuntee itse osaavansa
- Lupa tehdä jotakin tiettyä työtä on aina työntekijäkohtainen.

Varsinaisen työnopastuksen jälkeen

- Pyydetään palautetta ja kehitysideoita opastuksesta ja sen onnistumisesta
 - Tarvitseeko täydentää?
- Seuranta ja tuki (kaikki työkaverit)
- Valvonta
 - Ohjaus
 - Täydentävä koulutus
- Toistuva koulutus
- Jatkuva tiedottaminen

Kiitos!

Kysyttävää?

Tapaturva Oy

Finnoonlaaksontie 2

02270 Espoo

www.tapaturva.fi

www.facebook.com/tapaturva

Tapaturvan palvelut

Kaikki palvelumme löydät
www.tapaturva.fi

KOULUTUKSET

Turvallisuus syntyy ymmärryksestä. Ohjeiden, menetelmien ja oikeiden työvälineiden kautta luodaan tapa toimia, joka suojaa kaikkien työntekoa ja terveyttä. Me autamme tekemään työympäristöstäsi turvallisen.

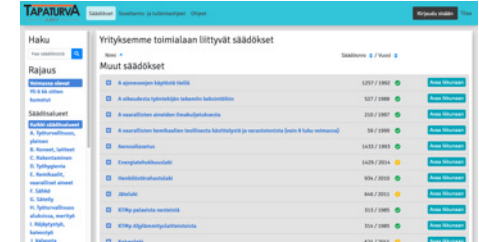
MATERIAALIT JA OPAAAT

Materiaalimme ja oppaamme toimivat turvallisen työyhteisön tukena. Tuotamme oppaita, koulutusaineistoja sekä digitaalisia sisältöjä suoraan asiakkaan käyttöön tai alihankintana esimerkiksi järjestöille.

KARTOITUS JA KEHITTÄMINEN

Työtapaturma on harvoin vahinko, jota ei voisi ennakoida ja estää. Meidän tehtävämme on selvittää riskit ja auttaa kehittämään turvallisuutta. Turvallinen työympäristö on viihtyisä ja tehokas, ja työssään viihtyvä työntekijä on arvokas voimavara.

TAPATURVA LAKI -PALVELU

Helppokäyttöisen sähköisen palvelumme ansiosta lakisäätteisesti nähtävänä pidettävät lait ja asetukset ovat aina esillä työpaikallasi, selkeästi ja ajan tasalla. Voit valita tarpeesi mukaan joko Työpykälät- tai Lakipykälälistä -palvelun.

